2.10.2017

Eduskunta
VALTIOVARAINVALIOKUNTA
Kunta- ja terveysjaosto

Asia: Asiantuntijakutsu ja lausunto kunta- ja terveysjaostoon 3.10.2017; HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018 ja HE 127/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 toiseksi lisätalousarvioksi

Valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaosto on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijalausuntoa käsitellessään hallituksen esityksiä eduskunnalle veteraanipalvelujen rahoituksesta ja palvelujen toimivuudesta vuoden 2017 toiseksi lisätalousarvioksi ja vuoden 2018 valtion talousarvioksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellut veteraanimäärärahoja itsenäisyyden juhlavuoden 2017 talousarvioesitykseen sekä vuoden 2018 talousarvioon yhdessä Valtiokonttorin kanssa, joka ohjaa kuntia veteraanietuuksien toimeenpanossa. Valtakunnallinen rintamaveteraaniasiain neuvottelukunta on lähettänyt myös oman esityksensä määrärahojen valmisteluun kuultuaan veteraanijärjestöjä.

Itsenäisyyden juhlavuoden 2017 veteraanimäärärahat ja lisäystarve

Valtion talousarvio vuodelle 2017 sisältää Suomen itsenäisyyden 100 -vuotisjuhlavuoden kunniaksi päätetyt määrärahalisäykset, joista merkittävimmät lisäykset on kohdistettu kotiin vietäviin kunnallisiin avopalveluihin.

Sotainvalidien ja veteraanien erityisetuuksiin on vuonna 2017 varattu valtion talousarviossa yhteensä 226,9 miljoonaa euroa. Tähän kokonaissummaan sisältyy rintamaveteraanien kuntoutuslain mukaisten avopalvelujen 20 miljoonan euron määrärahalisäys. Kyseessä on suurin kerrallaan tehty lisäys palveluihin ja se rahoitetaan rahapelitoiminnan tuottovaroista. Eduskunnan ryhmäpuheenjohtajien aloitteesta valtiovarainvaliokunta antoi vuoden 2017 talousarvioehdotusta hyväksyessään lausuman, jonka mukaan kuntoutuksen ja avopalveluiden juhlavuoden määrärahaa voidaan esittää lisättäväksi. Tarkoituksena olisi turvata kaikille veteraaneille mahdollisuus saada heille tarkoitettuja palveluja.

STM ja Valtiokonttori ovat lisänneet kunnille ohjausta, joustavoittaneet kuntien veteraanirahan käyttöä ja aluehallintovirastojen kanssa järjestäneet 9 infotilaisuutta. Kunnat ovat merkittävästi tehostaneet määrärahan käyttöä. Myös Sotaveteraaniliitto on lähettänyt suoraan kunnille kuntakirjeitä ja laskelmia veteraanien palvelutarpeista ja niiden kattamiseen tarvittavista lisärahoista.

Valtiokonttori on seurannut määrärahojen riittävyyttä ja sai kunnilta toukokuun lopussa 2017 tiedot lisäystarpeista. Tämän johdosta hallituksen lisätalousarvioesityksessä veteraanien kuntoutukseen ja kotiin vietäviin palveluihin ehdotetaan 11,6 miljoonan euron lisämäärärahaa. Lisämääräraha katetaan Raha-automaattiyhdistyksen käyttämättä jääneiden varojen tuloutuksesta. Eniten rahaa tarvitaan lisäyksestä kotiapuun ja hoivaan (55 %), ateriapalveluihin (20 %) ja siivoukseen (10 %).

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Rintamaveteraanien kuntoutus ja avopalveluihin myönnettäisiin lisäyksen jälkeen vuonna 2017 yhteensä 52,9 miljoonaa euroa (41,3 + 11,6 miljoonaa euroa). Juhlavuoden lisäys kehyskaudella 2017 - 2019 on yhteensä 40 miljoona euroa (20 miljoonaa euroa v. 2017, 15 miljoonaa euroa v. 2018 ja vuonna 2019 vielä 5 miljoonaa euroa).

Vuoden 2018 talousarvioesitys

Vuoden 2018 määrärahaesitys 32,7 miljoonaa euroa pienentää määrärahaa noin 20 prosentilla. Veteraanien poistuma on jo 20 – 25 prosenttia ja heistä osa on jo tehostetussa palveluasunnossa tai laitoshoidossa. Koska kustannusten arvioidaan kohonneen ja palvelutarpeiden kasvaneen, on ministeriössä parhaillaan harkinnassa määrärahan täydentäminen. Alustavan arvion mukaan lisäystä tarvittaisiin noin 7 – 9 miljoona euroa. Määrärahan kehitystä arvioidaan koko ajan ja sitä täydennetään tarpeen mukaan. Vuoden 2018 talousarvion valmistelussa summa voi vielä muuttua tarkistuslaskelmien perusteella.

Määrärahan todellista tarvetta on erittäin vaikea arvioida. Kuntien palauttaman rahan (vuonna 2016 noin miljoona euroa) sekä niiltä puuttuvan rahan arvioiminen on hankalaa, koska vaihtelut kuntien välillä ovat erittäin suuria. Keskimäärin 93-vuotiaiden veteraanien kunto ja terveys voi vaihdella päivittäin.

	2017		**2018**
TA 33.50.57	3 608	TAE 33.50.57	800
TA 33.50.56	37 688	TAE 33.50.56	32 688
LTAE 33.50.56	11 637	TAET 33.50.56	7 200
YHTEENSÄ	**52 933**		**40 688**
20 % vähennyksellä vuoden 2017 määrärahasta laskettuna			**42 346**

Sotainvalidien palveluissa tavoitteena on kunnallisen laitoshoidon haitta-asterajan alentaminen nykyisestä 20 prosentista vielä 15 - 10 prosenttiin. Kustannusarvio on suuruudeltaan 7 - 15 miljoonaa euroa. Lisäksi Kaatuneitten Omaisten Liitto on esittämässä **sotaorpojen kuntoutusoikeutta (kustannusarvio 30 miljoonaa euroa).**

Valtiokonttorin arvion mukaan järjestöjen **lakiesitys rintamaveteraanien avopalveluille** arvioidaan aiheuttavan **99,3 miljoonan euron** kustannukset vuositasolla vuonna 2018.